

1.1 El fenomen esclavista a l'Àfrica negra

Fins al 1400, la tracta d'esclaus negres havia estat un fet exclusiu del continent africà i del món àrab. A moltes societats africanes existia un servilisme basat en el llinatge, és a dir, unes castes considerades inferiors havien de servir unes altres de superiors. Aquest fenomen formava part de la pròpia tradició. A part d'això, algunes tribus convertien en esclaus els presoners capturats en guerres tribals. De vegades els descendents d'aquests esclaus continuaven essent esclaus, però molt sovint eren considerats com a persones lliures sobre la terra que els havia vist néixer. Malgrat pertànyer a castes diferents, amb el temps podien accedir a llocs de responsabilitat dins de la tribu.

També va existir l'esclavisme en el món musulmà, ja que aquests en moltes ocasions feien incursions cap al sud per a la captura d'esclaus negres, considerats com a éssers inferiors.

Va ser a partir de la segona meitat del segle XV, amb l'arribada dels europeus a Amèrica, quan van començar a delimitar-se els inicis d'un nou període d'esclavitud que va produir importants canvis en el món africà: fou el que va tenir com a centre les plantacions tropicals de les terres colonials americanes per a benefici dels països europeus.

3

TO BE SOLD & LET
BY PUBLIC AUCTION,
On MONDAY the 18th of MAY, 1829,
UNDER THE TREES.

FOR SALE,
THE THREE FOLLOWING
SLAVES,

VIZ.
HANNIBAL, about 30 Years old, an excellent House Servant, of Good Character.
WILLIAM, about 35 Years old, a Labourer.
NANCY, an excellent House Servant and Nurse.
 The MEN belonging to "LEECHE'S" Estate, and the WOMAN to Mrs. D. SMIT

TO BE LET,
 On the usual conditions of the Hirer finding them in Food, Clo' &c. and Medical
 THE FOLLOWING
MALE and FEMALE
SLAVES,

OF GOOD CHARACTER.
ROBERT BAGLEY, about 20 Years old, a good House Servant.
WILLIAM BAGLEY, about 18 Years old, a Labourer.
JOHN ARMS, about 18 Years old.
JACK ANTONIA, about 40 Years old, a Labourer.
PHILIP, an Excellent Fisherman.
HARRY, about 27 Years old, a good House Servant.
LUCY, a Young Woman of good Character, used to House Work and the Nursery;
ELIZA, an Excellent Washerwoman.
CLARA, an Excellent Washerwoman.
FANNY, about 14 Years old, House Servant.
SARAH, about 14 Years old, House Servant.

Also for Sale, at Eleven o'Clock,
Fine Rice, Gram, Paddy, Books, Muslins,
Needles, Pins, Ribbons, &c. &c.
AT ONE O'CLOCK, THAT CELEBRATED ENGLISH HORSE
BLUCHER,

JACKMAN NO. 12 THE SLAVE TRADE AND ITS ABOLITION
 ADDISON PRINTER GOVERNMENT OFFICE.
 PRINTED IN GREAT BRITAIN

A l'Àfrica negra encara es pateixen les conseqüències del tràfic d'esclaus, ja que el desenvolupament civil i econòmic es va trancar i les cultures autòctones van ser destruïdes. L'Àfrica negra va ser devastada per al benefici i l'expansió d'uns països aliens que, més tard, imposaren el domini colonial per a continuar l'explotació.

La vida a les tribus es va convulsionar. Segons escriu el professor J.C. de Graft Johnson, de la Universitat de Ghana:

Milions d'africans, separats de les seves tribus, van ser portats fora dels seus habituals centres de vida i enfrontats els uns contra els altres. Algunes tribus es van veure obligades a subministrar esclaus sota la pressió de ser reduïts a l'esclavitud. Tota aquesta època va ser horrible: la violència, la brutalitat i la ferocitat es van convertir en imprescindibles normes de vida.

Cartell d'una subhasta d'esclaus a Nord-Amèrica el 18 de maig del 1829.

Alguns dels llocs que van adquirir un tràgic nom en aquesta activitat van ser: L'illa de Gorée; la ciutat de Saint Louis, fundada el 1638 pels francesos a la desembocadura del riu Senegal; el Fort de Saint George de la Mine, que va ser construït pels portuguesos i que va acabar en mans dels anglesos; les illes de Saõ Tomé i Príncipe; l'illa de Fernando Poo (actual Bioko); la ciutat de Saõ Paulo de Luanda...

El neerlandès William Bosman, sots-comandant del Fort de Saint George de la Mine, al 1705 va fer una descripció de com es desenvolupava la venda d'esclaus:

Els negres, homes i dones, eren portats a la plaça per ser examinats pel metge de la companyia compradora; es descartaven els que tenien més de 35 anys, els que tenien algun defecte, com podia ser la manca d'una dent. Els seleccionats, després de ser marcats amb un afent al pit amb el segell de la companyia, eren traslladats a uns calabossos, a l'espera de la nau que els havia de traslladar a Amèrica.

Les contractacions eren molt breus perquè els preus es fixaven prèviament. Les dones tenien un valor d'un o un cinquè menys que els homes, i menys si tenien fills o filles. Tots els lactants acostumaven a ser assassinats.

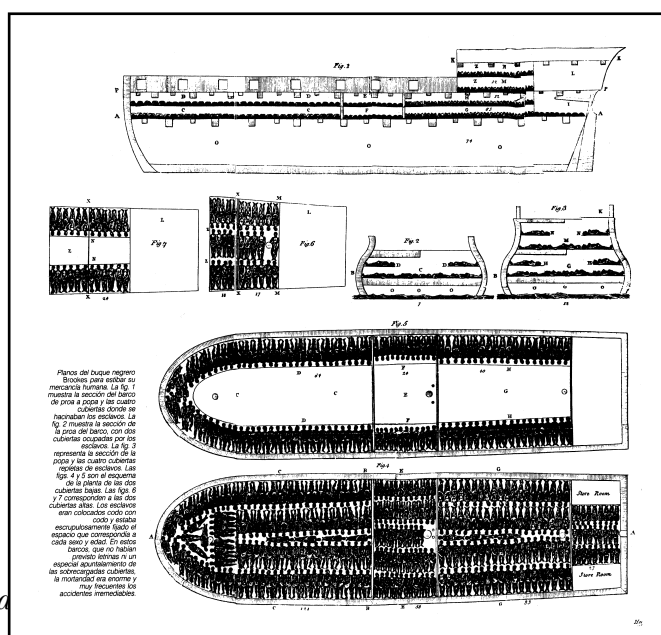
Quan arribava la nau s'iniciava un cruel episodi per als esclaus: el trasllat a Amèrica, el mortal pas internadi. Aquest era el moment en què començava el clàssic comerç triangular. El vaixell portava mercaderia com fusells, pólvora, begudes alcohòliques, etc. que s'oferien als traficants a canvi dels esclaus. Quan arribaven a Amèrica eren canviats per sucre, tabac, i altres productes vendibles a Europa, tancant així el cicle: Europa - Àfrica - Amèrica - Europa.

Al segle XVIII es calculava que de cada 1000 negres capturats se'n morien 500 durant la captura, 125 durant el viatge i 75 abans d'adaptar-se al nou medi. La mortaldat afectava directament els interessos dels negrers, i per això es van adoptar mesures com la de dur un metge a bord o de concedir primes als comandants que aconseguien una mortalitat inferior al 3%.

Els principals llocs on eren destinats els esclaus eren les colònies espanyoles, franceses, britàniques i portugueses de Cuba, Santo Domingo, Jamaica, Barbados, Brasil i els Estats Units, on hi havia les grans plantacions: cotó, canya de sucre, tabac...

Un cop arribaven al seu destí, apareixien anuncis als diaris fent una descripció de la mercaderia: estirp, lloc d'origen, immunitat contra la verola, estat de salut, edat i robustesa. Els esclaus eren examinats atentament pels compradors. Quan un negre, home o dona, era comprat, des del primer moment el comprador li feia veure que era un objecte més de la seva propietat.

És important tenir en compte que el fenomen esclavista no ha quedat circumscrit al passat, ja que l'agricultura tropical realitzada pels esclaus i totes les activitats derivades del tràfic, van ser factors importants que produïren l'acumulació de béns que van fer possible la industrialització dels països europeus i nord-americans. D'aquesta acumulació de béns, no sols en van treure profit els països que havien practicat l'explotació i el tràfic d'esclaus, sinó que, a través dels moviments de capital, els beneficis arribaven a tots els països de l'occident europeu i nord-americà.

Plànols del vaixell negrer Brookeon es mostra com col·loquen els esclaus.

ACTIVITATS :

1. Llegeix el text i respon:

- Explica les causes per les quals l'esclavitud, tot i practicar-se des de molt abans, no va arribar a generalitzar-se plenament fins al segle XV.
- A quins països d'Amèrica eren enviats els esclaus i esclaves capturats al continent africà?
- Amb quina finalitat eren enviats a aquests països?
- Localitza sobre un mapa els principals enclaus esclavistes situats a les costes africanes.

2. Fes un comentari sobre cadascuna de les conseqüències que van sofrir les societats africanes, a causa de la deportació de milions dels seus habitants cap a terres americanes:

econòmiques:

demogràfiques:

psicològiques:

3. Explica i argumenta la frase:

Tot i havent estat abolit, el comerç d'esclaus manifesta, encara avui, les seves conseqüències sobre el continent africà